

TABORI

David Škufca

PRVOMAJSKI TABOR DZRJL NA GLAŽUTI

Vlažne in mrzle dneve prvomajskih počitnic smo člani DZRJL preživljali na idilični lokaciji v kočevskih gozdovih, na Veliki in Goteniški gori. Tam smo se gibali med 26. 4. in 2. 5. 2017. Kot se za jamarje spodobi, smo se sprehajali po gozdu, pekli dobrote na žaru, si pripovedovali štorije, predvsem pa raziskovali podzemlje. Bilo je torej zelo pestro, v naslednjih odstavkih pa bom poskušal povzeti dogajanje.

Čas našega tabora smo prebivali na Glažuti, 5 km severozahodno od Grčaric. Stavbe, v katerih smo začasno prebivali, imajo prav pisano zgodovino. Leta 1835 je bila na tem mestu zgrajena glažuta (obrat za izdelavo stekla), ki je bila v lasti kneza Karla Auersperga. Pohvalila se je lahko s prvim parnim kotlom na Kranjskem, ki so ga uporabljali za drobljenje surovin. Anekdota pravi, da je bilo proizvedeno steklo najdražje na svetu, vendar so bile razlog za to ogromne izgube neučinkovite in odročne proizvodnje. Kasneje je bila na tem mestu postavljena parna žaga, ki je predelovala les obširnih gozdov. Vas Glažuta je v nekem obdobju štela okoli 100 prebivalcev, leta 1937 so zgradili slovensko šolo za otroke delavcev. Po drugi svetovni vojni je bila Glažuta obnovljena, menda je bil tam nekaj časa celo hotel s smučiščem. Naposled je bila leta 1991 dokončno opuščena. Menda so bila poslopja nekaj časa celo v lasti Biotehniške fakultete, vendar so nato prešla v privatne roke. Trenutni lastnik nam je dal dovoljenje, da si v njih postavimo terensko bazo, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Pogled na Glažuto z bližnje preže. Na sredini in desni poslopji, na levi porušen hlev (foto: Matej Blatnik).

Gre za ogromni poslopji, povezani s pokritim hodnikom, poleg nje pa se nahajajo ostanki hleva. Na žalost so stavbe v slabem stanju. Edino, kar je ostalo, so linolej, uničene postelje in kakšna vrata. V sobah stojijo kupi gradbenih odpadkov. Kot kaže, je stavba občasno tudi prizorišče »airsoft« vojn. Vse, kar je bilo vsaj količkaj vredno in ni bilo preveliko in pretežko, je izginilo – še električna napeljava iz sten.

Prva noč na Glažuti je bila zlovešča. Vrata so loputala, polkna so škripala in pločevinke so se valile v vetru. Vendar smo pridni jamarji naslednji dan pljunili v roke, poprijeli za lopate, metle in kladiva ter pospravili nekaj sob, okna zabili s ponjavami, našli edino funkcionalno mizo v radiju 5 km in ustvarili jamarsko oazo. Kar tako. Ker pravzaprav nismo potrebovali dosti več od zavetrja, tabornega ognja in plinskega kuhalnika. In mogoče kakega piva. Za zabavno-kulturni program ob večerih sta poskrbela Uroš in Jaroš z glasbenimi inštrumenti, ob spremljavi vokala ostalih taboriščnikov. Ob tabornem ognju se nas je znašlo kumulativno 29.

Kulturni program ob večerih, z Urošem na kitari in Jarošem na harmoniki ali mandolini. Ostali smo prispevali bolj ali manj polomljen vokal (foto: Matic Di Batista).

Prvi motiv tabora je bil raziskovanje kleti hiše; lastnik nam je dal namig, da se v stavbah nahaja jama, češ da naj jo raziščemo. V nekdanji shrambi so namreč izkoristili jamo, da jim je prepih iz nje deloval kot zastonj hladilnik. Na prvi večer tabora smo praznovali rojstni dan članice, nato pa

opogumljeni pričeli z raziskavami. Meja med shrambo in jamo je bila iz dveh plasti na bok položenih betonskih modularnih zidakov, ki so nam preprečevali vhod v svetinjo. Pričeli smo s kirurškim apliciranjem tretmaja z macolo, kjer smo lahko fantje pokazali svojo spretnost z orodjem. Med delom pa smo čutili neko zlonamerno prisotnost, ki nas je čakala v jami. Prikazovali so se nam stereotipni prizori iz grozljivk – zlobci, ki jih iz podzemlja osvobodijo naivni raziskovalci. Po nekaj pretečenega potu smo se uspeli prebiti naprej in društvena primabalerina je vstopila v jamo ter deklarirala prepah. Zlobec se je pred njo skrival v globine jame in se nam ni več prikazoval. Naslednji dan smo zaradi slabega vremena izkoristili del dneva za rekognosciranje terena. Ko je situacija postala resna, je večina ekipe ponovno pričela raziskovanje v kleti. Izkazalo se je, da so jamo uporabljali tudi za odpad gradbenega materiala. Na žalost pa so se izkopavanja zaključila zaradi nezadostne mere perspektivnosti. Teren je bil bolj zanimiv, saj smo našli brloge in manjše jame, ki smo jih izmerili kasneje.

Shramba poslopja z vhodom v jamo, desno produkt izkopavanja. Zlobca na sliki ni, ker se kuja v svoji luknji (foto: Matej Blatnik).

Naslednje dni je bilo vreme naklonjeno raziskavam; jamarski izplen je bil mnogo boljši. Razdelili smo se v skupine in se pognali na teren. Oboroženi z vrtalkami, vrvmi, merilci in slo po temi smo se razkropili po Veliki gori. Neustrašno smo raziskovali tako občasne brloge kot tudi brezna. Nekatere jame so bile že vrisane na specialkah ali pa so kazale znake obiska v obliki zarjavelih svedrovcev, antičnih ploščic in podpisov, vendar jih prvi raziskovalci niso registrirali. Njihov problem. Skupno smo na taboru našli 20 neregistriranih jam. Večinoma so bile deviške.

Vendar je bilo to leto nekaj drugače – tabor je bil tudi v znamenju tehnološkega napredka. Poleg udomačenega drona, ki bi teren pregledal zelo učinkovito, če ne bi bili gozdovi tako gosti, so bile inovacije tudi programerske. Član Čarunalniške sekcije DZRJL Matic Di Batista je namreč razvil algoritem, ki zna le malo manj kot čarati. Iz kopice surovih LIDAR podatkov, ki jih je moč dobiti na straneh ARSO, je uspelo marljivemu programerju izluščiti

koordinate potencialnih jam. Te smo pregledovali in včasih na poti do njih odkrili kako jamo, ki je algoritem ni mogel zaznati. Same točke pa so se tudi izkazale, saj jih je mnogo »obrodilo« jame. Veliko se je jih je izkazalo za vrtače s strmimi pobočji, stene ali manjše udornice. Nismo bili razočarani, saj je bila hoja po razgibanem goteniškem terenu, zapuščenih vlakih in slikovitih gozdnih osvobajajoča.

Med meritvami. V glavnih vlogah Leica Disto in Dell Axim (foto: Matej Blatnik).

Za sklepno besedo naj povem, da sem se prvič udeležil prvomajskega tabora našega društva. Podobno kot pri poletnem taboru na kaninskem masivu gre za združenje različnih ljudi, ki jim je skupno veselje do narave, raziskovanja in tovarštva. Skupaj pa delujejo po principu, ki mu v društvu pravimo »organizirani kaos«. Vsi delujejo na svoj način, vendar se na koncu vse moči usmerijo v isto smer. Otožnost na dan odhoda je še ojačal Jaroš s poslednjo skladbo na harmoniki, ki nam je orosila oči. Kar je treba, ni težko in odpravili smo se iz kočevske pravljice nazaj v realnost.

Jaroš je oko-roseče zaigral v slovo Glažuti (foto: Matej Blatnik).